Anul VI.—No. 131 **5 Bani în Capitală.—10 Bani în Județe** Joui, 15 (27) Iunie 1889.

UNIVERSUL

Gróznica nenorocire din Brăila,(mai mulți morți).-Portretul rusóicei sinucisă la șosea

CALENDAR PE 1889

Ortodox

Mercuri 14 Iuniŭ 1889. Pr. Eliseŭ.

Catolic

Mercuri 26 Iuniŭ 1889.—Ion.

Soarele rĕsare la 4.18; apune la 4 47

Efemeride

14 Iuniu 1854.—Austriacii ocupă România.

BUCUREȘTI, 14 IUNIŬ

Pentru observatorul atent, un lucru mai cu seamă s'a degajat limpede din laborioasa discuție a bugetelor pe 89—90. Anume, că resursele actuale nu mai ajung pentru satisfacerea trebuințelor statului.

Ori cum s'ar întoarce lucrurile, ori la ce espediente s'ar recurge pentru a masca acéstă stare de lucruri, ea ese necontenit la iveală, și cu atâta putere încât și cei mai orbi siliți vor fi s'o vadă.

Neajunsul acesta, fie zis în treacĕt, vine de la nechibzuita organizare a serviciilor publice pe de o parte, din necontenita creștere a trebuințelor pe de alta.

* * *

Cea mai bună dovadă o dă bugetul votat acum în urmă.

In adevĕr, cheltuelile nu s'aŭ lărgit mult; se poate zice că nu s'aŭ făcut decât cârpeli; câte-va școale ici, câte va sporiri de salarii la învĕțători dincolo, și așa mai departe. Nimic adênc, nimic general și sistematic.

Și cu toate astea, comisiunea bugetară și guvernul aŭ muncit ca niște robi pentru ca să echilibreze bugetul; și sunt încă unii cari susțin că, la încheiarea gestiunii, țara va eși cu un deficit.

Dar dacă am mai pune la socoteală măcar cele mai principale din cheltuelile ce trebuesc făcute și pe cari guvernul nu le amână de cât cu pierderi reale și simțite pentru națiune?

Să indicăm câte-va:

E neapărată nevoe să înzestrăm comunele rurale și urbane cu un numĕr suficient de localuri sistematice pentru școli și să sporim numĕrul institutorilor.— Zi o cheltuială de 10 până în 15 milioane.

E tot atât de neapărată nevoie să dezvoltăm sistemul de comunicațiune printr'o întinsă rețea de șosele.— Zi alte 20-30 de milióne.

Trebue să înzestrăm județele cu câte 2, ba cele mai întinse și cu 3 spitale rurale și sĕ sporim serviciul sanitar.— Zi alte câte-va milioane.

Trebue să ne reparăm porturile, să rectificăm cursul unora din rîurile nóstre și să le facem navigabile.— Zi alte 40—50 de milióne.

Mai trebue neapărat să dăm, cât mai curând, o cât mai largă desvoltare învĕțământului special și profesional de ambe secse, care la noi e în stare rudimentară. Zi alte câte-va milioane.

Iată numai câte-va din nevoile imperioase ale statului, pe care musai trebuie să le satisfacem, dacă voim să punem națiunea în bune condiții de propășire materială și intelectuală.

Dacă le-am pune la socoteală pe lângă sarcinile actuale bugetare, ce s'ar face cu bugetul nostru?

Resursele de astăzi, neajungênd nici pentru acoperirea cheltuielilor curente, cu atât mai puțin vor ajunge pentru satisfacerea atâtor trebuinți noui. Echilibrul bugetar va fi deci imposibil.

Și trebuie să ne obicinuim a privi bine în față această situație, căci cu sistema „ignorărei"— nu mai merge, saŭ cel puțin nu mai merge multă vreme. Opiniunea publică e apatică; o trebuință publică se póte ignora saŭ amâna un timp— dar răul se îngrămădește încetul cu încetul și devine atât de mare, lipsa ajunge așa de simțită, încât opiniunea publică chiar cea mai apatică se mișcă. Și cu cât a fost mai molatecă și mai îngăduitoare, cu atât mișcarea iei e mai violentă.

Când tot închidem ochii asupra trebuințelor statului; când tot amânăm reformele și împlinirea lipsurilor de care suferim, sĕ nu pierdem acésta din vedere.

Sĕ nu pierdem iarăși din vedere că opinia publică pe fie-care zi se dezvoltă și se interesează mai mult de mersul trebilor, pe fie-care zi devine mai vioaie. Ea simte, vede, judecă; și s'ar putea întâmpla ca într'o zi oamenii conducĕtori ai statului sĕ fie străini în țară, și poporul sĕ rĕmâie fără conducĕtori. Sistema „ignorărei" trebuie să ducă fatal la acésta.

* * *

Cu resursele de până acum, așa dar, nu mai merge. Ce e de făcut? Cum sĕ ajungem la acoperirea trebuințelor statului?

Intr'un numĕr viitor ne vom ocupa cu dezlegarea acestor întrebări.

De vênzare la Tipografia „Universul" strada Brezoianu No. 19, București, **hârtie tipărită** cu 60 bani kilo.

Sinucisa de la Șosea.—(Vezi pág. 3)

DIN GERMANIA

(*Corespondența par. a „Universului".*)

Berlin, 12 Iunie.

Situația

Ați primit știri telegrafice, și eŭ însumi v'am scris despre campania violentă pe care presa nóstră, mai ales cea inspirată de Cancelarie, a dus-o în contra ziarelor ruseștĭ.

Lucru ciudat! Acest războiŭ crâncen a încetat brusc. Dupĕ o violență care putea sĕ facă pe ori-cine sĕ prevadă evenimente grave, tăcere.

Această tăcere e cu atât mai curioasă, cu cât, ca mijloace pentru scăderea valorilor ruseștĭ, se anunță cu zgomot: Că importante comande de armamente și de aprovizionări se făcuseră; că drumurile de fier primiseră ordine precise de mobilizare; că trupele ruseștĭ deja se mișcaŭ ast-fel în cât, sub cuvânt de permutări, se mobilizaŭ ca pentru un rĕzboiŭ.

Cinci-spre zece zile lumea a fost ținută ast-fel cu spaima în sîn.

Furtună într'un pahar cu apă

Acum, nu mai e vorba de nimic. Nici nu sĕ dezmint cele zise, nici nu se mai vorbește despre ceva, privitor la „marile pregătiri ale Rusiei". Nici chiar evenimentele în adevĕr grave din Serbia, nu mai fac pe presa oficioasă sĕ dea alarma.

Neîncrederea lumei va deveni și mai mare în presa noastră, atât de imorală, în cât pare din noŭ devedit că toată alarma a fost dată pentru niște simple... gheșefturi de Bursă.

Lecțiile acestea sunt bune pentru public: îl vor învăța să nu mai cadă în capcanele pungașilor.

Plecarea Impĕratului

Acum nu să mai vorbește aci de cât de plecarea lui Wilhelm II.

Suveranul se va îmbarca, pentru o escursie „higienică" în Norvegia. Dar mulți cred că sub vorba aceasta de igienă se ascund oare-cari planuri de realizat cu Norvegia, planuri cari ar tinde a depărta această țară de Rusia. Va vizita, apoi, împĕratul insulele Lofoden și capul Nord. A doua vizită pe care o va face Wilhelm va fi la bunică-sa, regina Angliei.

Unii zic că după aceasta suveranul călĕtor se va întoarce acasă.

Dar alții asigură că nu se va liniști, pênă nu va vedea pe regina Spaniei, pe regele Italiei și pe Franz-Iosef.

Ar fi vorba apoi să dea bună ziua și țaruluĭ Alexandru III: numai dacă, până atunci, nu se vor întêmpla alte istorii.

O arestare

Asprimea cu care poliția germană procede față cu unele mici manifestații indignează chiar pe germanii buni.

Acum câte-va sĕptĕmâni, un têner student vodez (din partea franceză a Elveției) la plecarea unui prieten francez spre Paris, strigă pe peronul gării din Strassburg:

— Trăiască Francia!

Poliția îl înhață îndată, de și el nu e german și n'avea cuvênt sĕ strige: „Trăiască Wilhelm!" Tînĕrul fu brutalisat și arestat.

Dat în judecata unui tribunal escepțional, studentul fu osândit la 3 luni de închisóre în fortăreață. Cum se vede, câte o lună de cuvințel, „Vive la France!" fiind de trei vorbe.

Mizeria

E mare de tot mizeria în partea Prusiei despre Polonia.

Pe lângă sărăcia locuitorilor, ei sunt persecutați de autorități în chip spăimêntĕtor.

O întreagă familie dintr'un sat, săracă prăpădită, a fost ridicată, pentru că șeful ei vorbise cu entuziasmu de Polonia, și dusă, nemâncată, pênă în capitala județului.

Soția polonezului leșină de trei ori de foame pe drumul greŭ și ajungênd în oraș, fu dusă la spital, tot sub pază militară. Zilele ei sunt în primejdie.

Meyer.

Intâmplări din țară

Caic rătăcit

S'a găsit în balta Prundu, pendinte de comuna Prundu, plasa Oltenița, județul Ilfov, un caic de o capacitate de 1.500 kilo.

Se publică spre cunoscința posesorului.

Tărît de cârlan

Un copil al locuitorului Dinu Barbu, din comuna Cotoana, județul Olt, anume Petre, în vêrstă de 10 ani, pe când aducea vitele de la păsciune a legat de încingĕtóre un cârlan, care, făcêndu-și spaimă a trântit pe copil, l-a târît ca jumĕtate oră și l-a sdrobit cu picióre așa de grav, încât bietul copil a încetat din viață.

Impătrită otrăvire

La Văleni de Munte, patru persóne aŭ fost otrăvite. Parchetul din Prahova își dă în momentul de față cea mai mare silință să descopere pe autorii acestei crime, cari par a fi imposibil de descoperit, din causa misteruluĭ cu care s'a comis crima.

Mort în drum

Marin Zamfir Olteanu, locuitor în comuna Bercenĭ-Dobrenĭ, județul Ilfov, care fusese atins de apoplexie, a căzut în drum și a încetat din viață.

Grindină.—Trăsnit

In județul Bacăŭ a căzut ploe torențială cu grindină, în mărimea alunelor, pe teritoriul comunei Brusturósa, stricând cu totul fênețele și grădinile cu legume și păpușoi a locuitorilor din secția Ciughieșu